

Soạn bài: Một thời đại trong thi ca (Hoài Thanh)

Hướng dẫn Soạn bài: Một thời đại trong thi ca (Hoài Thanh)

Câu 1:

- Cái khó trong việc tìm ra tinh thần thơ mới là ranh giới giữa thơ cũ và thơ mới không phải rạch ròi dễ nhận ra.
- Các nhận diện:
 - + Không thể căn cứ vào những bài thơ dở, thời nào chả có mà phải so sánh bài hay với bài hay.
 - + Vả chăng cái mới và cái cũ vẫn tiếp nối qua lại cho nên phải so sánh trên đại thể.

Câu 2:

Điều cốt lõi mà nhà thơ mới đưa đến cho thi đàn Việt Nam lúc giờ là "*chữ tôi*" với một quan niệm trước đó chưa từng có: quan niệm cá nhân (sự tự ý thức về bản thân, khát vọng được thành thực). Đồng thời "*chữ tôi*" cũng nói lên bi kịch ngấm ngấm trong hồn người thanh niên lúc bấy giờ.

Câu 3:

Vì "*cái tôi*" đã đem đến cho tâm hồn họ nỗi buồn lạnh, bơ vơ, muốn thoát nhưng không được. Họ là những thi nhân đang sống trong cuộc đời mong mỏi, tù túng của thân phận mất nước, mang trong mình "*cái tôi*" cô đơn, bé nhỏ nên họ thật đáng thương.

- Tương phản giữa khát vọng thoát thân và thực tế tù túng, bế tắc dễ thấy bi kịch của thi sĩ lãng mạn.
- Thoát lên trên - Đồng tiền đã khép.
- Phiêu lưu trong trường tình - Tình yêu không bền.
- Điên cuồng - Điên cuồng rồi tỉnh.
- Đắm say - Say đắm vẫn bơ vơ.

Câu 4:

Các nhà thơ lãng mạn cũng như "*người thanh niên*" bấy giờ đã giải tỏa bi kịch đời mình bằng cách gửi bi kịch ấy vào trong tiếng Việt, dồn tình yêu quê hương trong tình yêu Tiếng Việt, lấy tinh thần nòi giống, tìm về dĩ vãng để làm chỗ dựa tinh thần (chú ý điệp cấu trúc ở đoạn cuối "*chưa bao giờ như bây giờ...*") thể hiện giọng điệu thiết tha và hi vọng giải thoát khỏi bi kịch của thu sĩ lãng mạn.

Câu 5: Nghệ thuật của bài tiểu luận thể hiện qua đoạn trích:

- Đặt vấn đề rõ, gọn.
- Dẫn dắt vấn đề khoa học, khéo léo và dễ hiểu, đảm bảo sự liên mạch trong hệ thống luận điểm, luận cứ, sự liên kết, chuyển tiếp giữa các ý, các đoạn trong bài một cách thống nhất.
- Câu văn nghị luận giàu chất thơ có sức gợi cảm xúc và gây hứng thú cho người đọc.
- Nghệ thuật lí luận chặt chẽ, thấu đáo, khoa học.
- Khi phân tích đặc điểm thơ mới, tác giả luôn phân tích "*cái tôi*" trong nhiều quan hệ với ta "*cái ta*" để tìm chỗ giống nhau và khác nhau.
 - + Khi tìm cái mới của thơ mới và các nhà thơ mới tác giả nhìn vấn đề trong mối quan hệ với thời đại với tâm lí người thi nhân đương thời là thấu đáo, sâu sắc.
 - + Lí luận gắn bó chặt chẽ giữa những nhân định, luận điểm có tính khái quát những ví dụ cụ thể, đa dạng, giàu sức thuyết phục.
 - + Có cái nhìn thấu đáo về "*cái tôi*", "*cái ta*", có sự so sánh giữa các câu thơ và nhà thơ cũ, mới trong diễn biến lịch sử.

II. Luyện tập

Câu 1: Theo quan niệm của Hoài Thanh, chữ **tôi** và **ta** trong thơ mới và thơ cũ có gì khác nhau?

- Chữ **tôi** và chữ **ta** đều thể hiện ý thức về bản thân mình. Chữ **tôi** với cái nghĩa tuyệt đối của nó.
- Chữ **ta** trong thơ cũ là cá nhân ý thức gắn với cộng đồng, đoàn thể (lớn thì quốc gia, nhỏ thì gia đình).

Câu 2:

Lòng yêu nước của các nhà thơ mới biểu hiện ở sự thiết tha với những giá trị, sự nỗ lực sáng tạo ra những giá trị văn hóa. Các nhà thơ mới yêu tiếng Việt; qua thơ mình, họ muốn làm cho tiếng Việt giàu đẹp hơn. Lòng yêu nước của họ còn thể hiện ở sự trân trọng tinh thần giống nòi, tâm trạng những vẻ đẹp của quá khứ dân tộc.